

Nr 243.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till stödjande av odlingen av vissa kulturväxter; given Stockholms slott den 17 mars 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 mars 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för försvars- och finansdepartementen anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp:

Den 9 september 1938 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla en jordbrukssakkunnig person att i samarbete med rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap verkställa utredning angående grunderna för det svenska jordbrukets inriktande och jordbruksdriftens omläggning under försvårad tillförsel och under krig för åstadkommande av ändamålsenligaste försörjningsmöjligheter å livsmedelsområdet. Med

stöd av berörda bemyndigande tillkallade jag den 21 september 1938 såsom utredningsman professorn E. Å. Åkerman. Den 18 januari 1939 har utredningsmannen avgivit förslag till åtgärder för tillgodoseendet av utsädesbehovet. Över förslaget ha efter remiss yttranden avgivits av kommerskollegium, lantbruksstyrelsen, generaltullstyrelsen, statens centrala frökontrollanstalt och statens jordbruksnämnd.

De av utredningsmannen framlagda förslagen avse åtgärder dels för säkerställande av landets behov av vallväxt- och köksväxtfröer och dels för att inom landet åstadkomma mindre odlingar av oljelin, raps, lin och hampa att lagras för utsäde. Jag torde nu få underställa Kungl. Maj:t sistnämnda förslag.

Åtgärder för åstadkommande av inhemsk odling av sojabönor.

Utredningsmannens förslag innebär i huvudsak följande. I händelse av avspärrning är det önskvärt att ett område av 20,000 hektar kan besås med soja. Härför erfordras en utsädesmängd av 1,000 ton. Denna myckenhet kan med en antagen skörd av 10 deciton per hektar produceras på en areal av 1,000 hektar, som alltså bör utgöra det första avspärrningsårets sojaareal. För anskaffande av utsäde härför behövas i sin tur endast 50 hektar. För möjliggörande av en dylik sojaodling bör staten garantera de jordbrukare, som äro intresserade för odling av soja, ett bestämt pris av förslagsvis 40 kronor för 100 kilogram sojabönor. För enkelhetens skull bör staten träffa överenskommelse med en eller flera större utsädesfirmor eller någon av jordbrukarnas egna organisationer att omhändervarja odlingen samt svara för torkning och lagring av skörden. Firmorna eller jordbrukssammanslutningarna böra därvid åläggas att i sin tur teckna odlingskontrakt med jordbrukare. För sojabönornas lagring och skötsel har utredningen beräknat en kostnad av 4 kronor 20 öre per 100 kilogram. Härtill kommer kostnaden för »svinn» vid torkning, beräknad till 2 kronor 50 öre för 100 kilogram, samt frakter, beräknade till 2 kronor för samma kvantitet. Den del av sojabönorna, som åtgår till utsäde, bör övertagas av lagerhållarna och försäljas till överenskommet pris till odlarna. Då ny skörd erhålles, skall ineliggande obehövt lager försäljas till oljefabrik. Skillnaden mellan det pris, odlarna erhållit, och försäljningspriset skall därefter täckas av staten. Kostnaderna för staten skulle vid ett nuvarande pris av omkring 15 kronor 50 öre för 100 kilogram sojabönor bli $[(40 - 15.50) =] 24$ kronor 50 öre + 8 kronor 70 öre $[=]$ 33 kronor 20 öre per 100 kilogram eller 332 kronor per hektar vid en avkastning av 1,000 kilogram per hektar. Med en odlad areal sojabönor av 50 hektar skulle kostnaderna för staten alltså bliva 16,600 kronor för år.

Ur motiveringen till förslaget må här återgivas följande.

På grund av sojabönans höga halt av äggvita och fett, i fråga om vilka ämnen en viss knapphet vid en längre tids avspärrning måste befaras, ligger det nära till hands undersöka, huruvida icke en odling av sojabönor i vårt land

skulle vara möjlig. Tack vare de försöksodlingar med soja, som de senaste åren bedrivits, har man redan samlat vissa erfarenheter härom. Redan nu finnas några sorter, nämligen Soya wilnensis, Manitoba Brown och Altonagaard A. I, vilka mogna så tidigt, att odling av desamma i större omfattning vore tänkbar i Skånes kusttrakter, Blekinge, södra Kalmar län samt på Öland och Gotland. Skördeutbytet av sojan kan emellertid endast beräknas till cirka 1,000 kg per hektar och blir med nuvarande låga pris på soja icke tillräckligt lönande för att kunna konkurrera med odling av våra vanliga åkerbruksväxter. Trots detta låga skördeutbyte kan sojan likväl på grund av börnornas höga halt av äggvita och fett mycket väl i odlingsvärde tävla med odling av foderväxter på grund av de stora förluster, med vilka man har att räkna vid dessas förädling i djurkroppen. Med en antagen hektarskörd av soja på 10 deciton per hektar, vilket är lågt räknat, samt med en antagen fetthalt i bönorna av 15 procent och en proteinhalt av 40 procent blir avkastningen från sojaodling 150 kilogram fett och 400 kilogram äggvita per hektar. En jämförelse med avkastningen från en betesvall vid avbetning genom mjölkkor giver följande resultat: 1 hektar soja ger 150 kilogram fett och 400 kilogram äggvita, 1 hektar betesvall ger däremot på de medelgoda eller magra jordar, som äro lämpade för sojaodling, 2,000—3,000 foderenheter, vilket motsvarar 2,500—4,000 liter mjölk eller 100—150 kilogram smörfett och 75—125 kilogram äggvita. Enligt denna beräkning erhålles alltså i bästa fall lika mycket fett som vid sojaodling men endast $\frac{1}{4}$ så mycket äggvita. Det torde av detta exempel framgå, att odling av soja för direkt konsumtion som människoföda i händelse av avspärrning av tillförseln utifrån är betydligt mera givande än djuruppfödning för tillgodoseendet av vårt äggvitebehov. Visserligen bli antagligen djuruppfödningen och de animaliska produkterna även vid avspärrning vår förnämsta äggvitekälla — en bidragande orsak därtill är våra vidsträckta naturliga betesmarker — men ett större eller mindre underskott på äggvita kommer dock i ett dylikt läge alltid att göra sig gällande, och till täckandet av detta underskott synes sojan kunna lämna ett mycket värdefullt bidrag.

Även de inom landet odlade sojabönorna kunna givetvis efter extrahering av fett användas till utfodring av särskilt mjölkkor. Detta användnings-sätt kan möjligen bli lönande i de delar av landet, som vid avspärrning hava god tillgång på grovfoder men däremot brist på äggviterika fodermedel.

Åtgärder för åstadkommande av inhemsk produktion av vegetabiliska oljor.

För tillgodoseende av landets behov av vegetabiliska oljor i händelse av avspärrning har utredningsmannen även framlagt förslag om stödjan-
 de av odling av raps och oljelin. I fråga om raps har utredningsmannen framhållit att för tillgodoseende av behovet av rapsfrö i händelse av avspärrning endast skulle behövas att en odling funnes av den storlek att 1,000 kilogram frö därav kunde erhållas. En odling av 1 hektar har ansetts tillfyllest. Lämpligen kunde enligt utredningsmannens mening en överenskommelse träffas med Sveriges utsädesförening om att hålla en sådan odling. Beträffande stöddjan-
 det av oljelinodlingen har utredningsmannen ansett att ett belopp av 34,000 kronor borde ställas till förfogande för detta ändamål.

Till närmare utredning angående detta förslag har anförts.

Linolja har på grund av sin karaktär av torkande olja stor användning till färger, fernissor, linoleum, vaxduk m. m. Under normala förhållanden framställs linoljan uteslutande av importerat linfrö. År 1937 uppgick denna import till 47,900 ton.

Då linoljan på grund av sina specifika egenskaper, främst den höga halten av omättade fettsyror, är svår att ersätta med andra oljor, blir det, särskilt vid en mera långvarig avspärrning, nödvändigt försöka åstadkomma en inhemsk odling även av frölin. För att täcka landets hela behov härav skulle erfordras högst betydande arealer. Skulle odlingen av fiberlin bliva utökad till 10,000 hektar, kan härav, efter avdrag för utsäde, påräknas 5,000 ton frö. För täckande av återstående brist skulle, med de sorter, som för närvarande äro tillgängliga, behövas en fröodling på något över 40,000 hektar, varvid fröavkastningen beräknas till 1,200 kilogram för hektar. Utsädesmängden per hektar beräknas till 80 kilogram. För att beså denna areal torde erfordras 33,000 deciton frö. Räknar man med att under första avspärrningsåret kunna producera denna frömängd, borde cirka 2,750 hektar besås med frölin, varför erfordras en utsädesmängd på 2,200 deciton. För en dylik beredskapsreserv erfordras under fredstid en odling på omkring 200 hektar. Då man emellertid liksom för fiberlin kan räkna med att fröet bibehåller sin grobarhet i två år, vore en odling på omkring 100 hektar (= 110 ton) per år tillräcklig. Kostnaderna härför kunna med ett pris av 40 kronor per 100 kilogram för fröet beräknas till 44,000 kronor per år. Härtill kommer emellertid ersättning för lagring och skötsel m. m., vilken får beräknas till 10 kronor 80 öre per 100 kilogram. Den sammanlagda kostnaden för denna fröreserv skulle sålunda belöpa sig till 55,880 kronor eller i runt tal 56,000 kronor per år. Härifrån avgå emellertid för försäljning av gammalt frö, beräknat till 20 kronor per 100 kilogram ($1,100 \times 20 =$) 22,000 kronor, och återstå alltså per år 34,000 kronor, vilket skulle bliva statens förlust på frölageringen.

Åtgärder för täckande av landets behov av lin och hampa.

I syfte att uppmuntra linodlingen inom landet bör enligt utredningsmannens förslag ett belopp av 24,500 kronor ställas till förfogande.

Utredningsmannen har härom anfört:

I händelse av landets avspärrning på grund av krigiska förvecklingar blir det icke blott nödvändigt att sörja för befolkningens förseende med livsmedel, utan man måste också tänka på att försöka genom inhemsk odling anskaffa råmaterial för vissa industrier. Såsom en särskilt viktig sådan framstår textilindustrin. Denna brukar under normala förhållanden i huvudsak täcka sitt behov av råvaror (lin, bomull, ull, jute, hampa, silke m. m.) genom import. År 1937 uppgick värdet av denna import till 92 miljoner kronor, vartill kommer ett ännu större belopp för import av garn och vävnader. Den ojämförligt största delen härav utgöres av bomull och ull.

Bland spånadsämnena kunna ull, lin och hampa mycket väl produceras inom landet. Dessutom finnes inom landet redan en mycket betydande produktion av råvara för konstsilkeframställningen. Men denna kan endast täcka en del av behovet av textilier. Särskilt ur beredskapssynpunkt vore det därför mycket värdefullt med en ökad inhemsk produktion av lin och ull. Med hänsyn till linets odlingsvärde och odlingsmöjligheter här i landet är det dock ej riktigt att uppfatta en ökning av linarealen enbart som en beredskapsfråga. Linet förtjänar nämligen mycket väl en permanent plats

inom vår växtodling, och det skulle, icke minst med hänsyn till småbruket och för de lättare jordarna, vara av stort intresse, om avsättnings- och prisfrågan för lin kunde ordnas på ett tillfredsställande sätt.

Utan svårighet skulle hela vårt behov av lintåga kunna täckas här i landet och ännu mera sådan skulle lätt kunna produceras, om detta i händelse utav avspärrning skulle vara önskvärt.

Enligt uppgjorda kalkyler bör linodling med våra goda klimatiska förutsättningar samt med utnyttjande av moderna maskiner för linets skörd och tröskning redan med nuvarande priser på många håll kunna anses konkurrenskraftig gentemot odling av vårsäd. Med de förädlade sorterna Svalöfs Blenda- och Herkuleslin kan även en förstklassig kvalitet erhållas, jämförbar med kvaliteten hos bästa belgiskt och holländskt lin. Det gäller blott att försöka få den svenska industrien inriktad på användande av inhemsk råvara. Genom kontraktsodling bör, på samma sätt som vid sockerbetsodling, utan större svårighet garanti kunna erhållas för produktion av en tillräcklig kvantitet linhalm. Då det med hänsyn till linodlingens stora betydelse får anses önskvärt med ett relativt konstant pris, borde, liksom för sockerbetorna och liksom fallet redan är i åtskilliga andra länder, priserna, när så kan anses behövt, stödjas av staten. Avtal härom torde, enligt vad utredningen inhämtat, lätt nog kunna träffas med linindustrin.

För att i händelse av avspärrning så snabbt som möjligt kunna utvidga linodlingen skulle lagring av en viss utsädeskvantitet erfordras. Denna bör vara så stor, att linarealen under andra krisåret uppnått en omfattning av exempelvis 10,000 hektar, så att råvara kan ställas till industriens förfogande under tredje året, då ineliggande textilielager kunna beräknas sina. För en sådan odling skulle erfordras cirka 1,200 ton utsäde. Vid förökningen kan utsädesmängden sättas till 100 kilogram per hektar samt den förväntade fröskörden till 1,000 kilogram per hektar vid användande av rationell fröodlingsteknik utan hänsyn till den erhållna halmens kvalitet. Förökningskoefficienten kan alltså sättas till 10 (»tionde kornet»). Första året skulle följaktligen 1,200 hektar fröodling erfordras. För att möjliggöra detta behöves en utsädesreserv av 120 ton. Halva denna reserv bör årligen ersättas med nytt utsäde. Härav följer alltså, att även i fredstid en fröodling av lämpliga sorter av spånadslin bör upprätthållas i en storlek av cirka 60 hektar, om det ovannämnda snabba utbyggandet av linodlingen i händelse av kris skall vara möjligt.

Produktionspriset för linfrö, beräknat efter en skördekquantitet av 1,000 kilogram per hektar, torde beräknas till lägst 50 kronor per 100 kilogram, vartill komma kostnader för lagring, frakter, räntor m. m. Dessa senare hava beräknats till 6 kronor 80 öre pr 100 kilogram.

Härtill komma kostnader för »svinn» vid torkningen, vilka kunna beräknas till cirka 2 kronor per 100 kilogram, samt frakter till 2 kronor, alltså tillhopa 10 kronor 80 öre per 100 kilogram.

Anskaffande och lagring av den föreslagna kvantiteten linfrö skulle sålunda draga en årlig kostnad av $[600 \times (50 + 10.80) =]$ 36,480 kronor eller i runt tal 36,500 kronor. I den händelse fröet icke kan användas till utsäde, får det försäljas till något oljeslageri, varvid man torde kunna räkna med ett pris av lägst 20 kronor per 100 kilogram eller för 600 deciton 12,000 kronor. Den årliga kostnaden för staten för denna fröreserv skulle alltså kunna begränsas till $(36,500 - 12,000 =)$ 24,500 kronor.

Det bör i detta sammanhang erinras om, att behovet av ett frölager blir onödigt, i den händelse vi under normala förhållanden hade inhemsk linodling på några hundra hektar. Ty även om fröet därav icke hinner mogna

fullständigt, så blir alltid, åtminstone att döma efter erfarenheter från Holland, en del så väl utbildad, att det efter omsorgsfull rensning kan av odlarna användas till utsäde.

I fråga om odling av hampa har utredningsmannen ansett, att, då odlings-tekniken för hampa inom landet ännu icke kan anses fullt klarlagd, endast mindre försöksodlingar under de närmaste åren böra igångsättas.

Utredningsmannens övriga förslag innebära såsom förut nämnts åtgärder till säkerställande av landets behov av vissa vallväxt- och köksväxtfröer. Enligt dessa förslag skulle en införselavgift av 30 öre för kilogram, utöver nuvarande tull å 20 öre, upptagas för importerat rödklöverfrö. En införselavgift av 20 öre per kilogram föreslås för frö av vitklöver och engelskt rajgräs. Därjämte har förordats en införselavgift å bruna bönor av den storlek, att odlarna här i landet kunna garanteras ett pris av 45 öre per kilogram. Beträffande andra köksväxter har utredningsmannen — under erinran att Kungl. Maj:t uppdragit åt lantbruksstyrelsen att reglera importen av bland annat köksväxtfrö — ifrågasatt om icke genom en åtstramning av importen en större inhemsk odling kunde åstadkommas.

Det organisatoriska genomförandet av förslagen.

Utredningsmannen har i en den 6 februari 1939 dagtecknad *promemoria* närmare angivit på vad sätt han ansett att det organisatoriska genomförandet av förslagen skulle ske. Enligt utredningsmannens mening bör det ankomma på statens jordbruksnämnd att närmast handhava de åtgärder, som i anledning av förslagen påkallas från statens sida. Utredningsmannen har härom i promemorian anfört i huvudsak följande.

För att kunna på enklaste sätt reglera omfattningen av de föreslagna odlingarna utav sojabönor, lin, raps och hampa böra desamma anordnas såsom kontraktsodlingar. Dessa odlingar kunna emellertid, såsom framgår av förslaget, icke förväntas få någon nämnvärd omfattning utan ekonomiskt stöd från statsmakternas sida. Handhavandet av den i förenämnda förslag ifrågasatta bidragsverksamheten synes böra uppdragas åt ett därför lämpligt statligt organ med uppgift att antingen teckna kontrakt med enskilda odlare om odling av viss areal utav något eller några av ifrågavarande växtslag eller träffa överenskommelse med lämpliga utsädesfirmor om ombesörjande av odlingarna och därvid garantera vederbörande odlare ett visst pris per 10 kilogram leveransgill vara. Samma statliga organ bör även få i uppdrag att träffa avtal med jordbrukarorganisationer, utsädesfirmor eller enskilda om lagring och skötsel mot viss ersättning av det på ovan angivna sätt odlade fröet. På så sätt skulle man kunna erhålla en rättvis fördelningsgrund för erforderligt statsbidrag.

Nämnda kontraktsodlingar samt mottagande, lagring och försäljning av fröet måste i så fall ledas och övervakas av förenämnda statliga organ, vilket samtidigt bör handhava utbetalningen av statsbidragen för ändamålet. De statliga organ, som i första hand synas vara lämpliga härför, äro lantbruksstyrelsen och statens jordbruksnämnd. Då emellertid jordbruksnämnden på olika områden redan handhar sådan verksamhet, som avser utbetalning

av ersättning samt utövande av kontroll över inlagring resp. infrysning av spannmål, fläsk och kött, och då dessutom under jordbruksnämnden sorterar ett organ, som under statlig regi driver affärsverksamhet, nämligen svenska spannmålsaktiebolaget, förefaller det naturligtast att nämnden i samarbete med bolaget som verkställighetsorgan erhåller uppdrag att handhava ifrågavarande verksamhet. Det skulle i så fall ankomma på Kungl. Maj:t, att, sedan nämnden efter hörande av rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap eller annat liknande statligt organ framlagt förslag i ämnet, för varje skördeår bestämma omfattningen av ifrågavarande odlingar samt storleken av erforderligt statsbidrag till stödjande av desamma.

Yttrandena.

I de avgivna yttrandena ha utredningsmannens nu ifrågavarande förslag i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Ur yttrandena må här återgivas följande.

Statens jordbruksnämnd har anfört:

Nämnden delar utredningsmannens uppfattning om angelägenheten i nuvarande utrikespolitiska läge av att Sveriges självförsörjningsförmåga ifråga om jordbruksalster stärkes i de avseenden, som hans förslag innebär. Nämnden anser sig böra förorda de av utredningsmannen föreslagna kontraktsodlingarna av sojabönor, rapsfrö och linfrö. Genom åtgärder i sådant syfte ej endast stärkes beredskapen utan vinnes dessutom erfarenhet rörande odlingstekniken samt möjligheterna att genom förädlingsverksamhet eller annorledes få fram för våra förhållanden lämpade sorter, vilket kan bli va av viss jordbrukspolitisk betydelse.

De här ifrågasatta åtgärderna skulle enligt utredningsmannens förslag handhavas av statens jordbruksnämnd, som beträffande den affärsrättsliga sidan av verksamheten skulle biträdas av svenska spannmålsaktiebolaget. Under hand har nämnden inhämtat, att bolaget icke har något i sak att erinra mot en dylik anordning. Ej heller nämnden anser sig böra invända något häremot. Visserligen äro nämndens arbetsuppgifter med regleringsverksamheten omfattande och beröra i huvudsak andra områden av jordbruksproduktionen än vad här avses, men å andra sidan får det med hänsyn till angelägenheten, att de föreslagna åtgärderna snarast komma till utförande, anses befogat att anknyta till ett redan fungerande organ.

Lantbruksstyrelsen har i yttrande över förenämnda promemoria anfört bland annat följande.

Att statens jordbruksnämnd, såsom här föreslås, lämpligen bör handhava regleringen av och bidragsverksamheten för ifrågasatt odling utav sojabönor, lin, raps och hampa, finner lantbruksstyrelsen med hänsyn till nämndens hittillsvarande verksamhet lämpligt. Att emellertid detta statliga organ självt skulle träffa avtal om kontraktsodling i förevarande avseende, anser lantbruksstyrelsen däremot icke lämpligt, dels emedan det allmänna icke torde böra engagera sig för viss uppgift, där sådant icke är alldeles nödvändigt, dels ock med hänsyn till statens bristande erfarenhet på området. Enligt lantbruksstyrelsens mening bör dylik odling handhavas av för ändamålet kvalificerade fröfirmor och övriga med beredskapen i detta avseende förenade regleringsåtgärder av jordbruksnämnden.

*Departements-
chefen.*

Det är uppenbarligen av stor vikt att åtgärder vidtagas för att säkerställa tillgången inom landet av de i utredningsmannens förslag omförmälda kulturväxterna i händelse av försvårad tillförsel eller krig. De nu ifrågasvarande förslagen, som avse att åstadkomma en inhemsk produktion av sojabönor samt att trygga landets behov av oljelin och lin, synas mig förtjänta att genomföras. Desamma ha även tillstyrkts i de avgivna yttrandena. Jag förordar alltså, att odlingen av nyssnämnda växtslag stöddes på sätt utredningsmannen föreslagit genom att staten ikläder sig vissa garantier gentemot odlarna så att dessa ekonomiskt säkerställas i fråga om de av dem verkställda odlingarna. Gentemot de av utredningsmannen framlagda beräkningarna av kostnaderna för statsverket finnes från min sida intet att erinra. För täckande av kostnaderna för odling av sojabönor torde sålunda bliva erforderligt ett belopp av 16,600 kronor, för odling av oljelin 34,000 kronor och för odling av lin 24,500 kronor eller sålunda tillhoppa i runt tal 75,000 kronor. Härtill komma emellertid vissa smärre belopp för fröreserver av raps och hampa. Ett belopp av 80,000 kronor torde alltså böra ställas till förfogande för ifrågasvarande ändamål. Beloppet torde böra anvisas såsom ett särskilt reservationsanslag under nionde huvudtiteln. Det torde böra ankomma på jordbruksnämnden att handhava den nu förordade verksamheten.

Övriga av utredningsmannen framlagda förslag, vilka särskilt beträffande utökningen av tillgången på vallväxtfrö vid behov synas snabbt kunna realiserats, torde jag framdeles få underställa Kungl. Maj:ts prövning.

Proposition i ärendet lär jämlikt § 54 riksdagsordningen kunna avlätas, utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter* för budgetåret 1939/40 under nionde huvudtiteln anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 80,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten sitt bifall och förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Allan Tigerschiöld.